

31999R0659

27.3.1999.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 83/1

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 659/1999**od 22. ožujka 1999.****o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 93. Ugovora o EZ-u**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 94.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

(1) Budući da se ova Uredba, ne dovodeći u pitanje posebna postupovna pravila utvrđena u uredbama za određene sektore, treba primjenjivati na potpore u svim sektorima; budući da za potrebe primjene članka 77. i članka 92. Ugovora, Komisija u skladu s člankom 93. tog Ugovora ima posebnu nadležnost za odlučivanje o sukladnosti državnih potpora s načelima zajedničkog tržišta pri preispitivanju postojećih potpora, odlučivanju o novim ili izmijenjenim potporama i poduzimanju radnji u vezi s nepoštovanjem njezinih odluka ili neispunjavanjem obveze prijave.

(2) Budući da je Komisija, u skladu s praksom Suda Europskih zajednica, razvila i uspostavila dosljednu praksu za primjenu članka 93. Ugovora te je u okviru niza komunikacija utvrdila određena postupovna pravila i načela; budući da je, prikladno radi osiguravanja provedbe djelotvornih i učinkovitih postupaka u skladu s člankom 93. Ugovora, kodificirati i ojačati pomoću uredbe spomenutu praksu.

(3) Budući da će postupovna uredba o primjeni članka 93. Ugovora povećati transparentnost i pravnu sigurnost.

(4) Budući da je prikladno radi osiguravanja pravne sigurnosti definirati okolnosti pod kojima se neka potpora treba smatrati zatečenom potporom; budući da dovršenje i unaprjeđenje unutarnjeg tržišta predstavlja postupan proces koji se odražava u stalnom razvoju politike državnih potpora; budući da su, slijedom ovakvog razvoja događaja, određene mjere koje u trenutku početka njihove primjene nisu predstavljale državnu potporu u međuvremenu možda postale državnom potporom.

(5) Budući da se u skladu s člankom 93. stavkom 3. Ugovora Komisiju mora obavijestiti o svim planovima dodjele novih potpora te da se oni ne smiju provoditi prije nego što ih odobri Komisija.

(6) Budući da su, u skladu s člankom 5. Ugovora, države članice obvezne surađivati s Komisijom i dostavljati joj sve podatke potrebne kako bi se Komisiji omogućilo izvršavanje njezinih dužnosti prema ovoj Uredbi.

(7) Budući da je potrebno odrediti razdoblje, u kome je Komisija dužna obaviti prethodno ispitivanje prijavljene potpore, na dva mjeseca od primitka potpune prijave ili od datuma primitka valjano obrazložene izjave dotične države članice koja smatra da je prijava potpuna, jer dodatni podaci koje je Komisija zatražila nisu dostupni ili su već bili dostavljeni; budući da zbog pravne sigurnosti taj postupak ispitivanja treba zaključiti odlukom.

(8) Budući da bi u svim slučajevima u kojima Komisija slijedom prethodnog ispitivanja ne može ustanoviti je li potpora u skladu s načelima zajedničkog tržišta, trebalo pokrenuti službeni istražni postupak kako bi se Komisiji omogućilo prikupljanje svih podataka koji su joj potrebni za ocjenu sukladnosti predmetne potpore te se zainteresiranim stranama omogućilo iznošenje svojih primjedbi; budući da se prava zainteresiranih strana mogu na najbolji način zaštititi u okviru formalnog istražnog postupka predviđenog člankom 93., stavkom 2. Ugovora.

⁽¹⁾ SL C 116, 16.4.1998., str. 13.

⁽²⁾ Mišljenje od 14. siječnja 1999. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ SL C 284, 14.9.1998., str. 10.

- (9) Budući da nakon što razmotri primjedbe pristigle od zainteresiranih strana Komisija treba zaključiti svoj postupak ispitivanja donošenjem konačne odluke, i to čim se otklone sve sumnje; budući da je prikladno da predmetna država članica može, u slučaju da se postupak ispitivanja ne zaključi u razdoblju od 18 mjeseci od njegovog pokretanja, zatražiti odluku koju Komisija mora donijeti u roku od dva mjeseca.
- (10) Budući da se Komisiji, radi osiguravanja ispravne i djelotvorne primjene pravila o državnim potporama, treba ostaviti mogućnost opoziva odluke donesene na temelju netočnih podataka.
- (11) Budući da Komisija treba, kako bi osigurala poštivanje članka 93. Ugovora, a posebno obveze izvješćivanja i klauzule o mirovanju iz članka 93., stavka 3., ispitati sve slučajeve nezakonitih potpora; budući da je potrebno, u interesu transparentnosti i pravne sigurnosti, utvrditi postupke koje treba primijeniti u takvim slučajevima; budući da Komisija, u slučaju kada neka država članica nije ispoštivala obvezu obavijesti ili klauzulu o mirovanju, ne smije biti ograničena rokovima.
- (12) Budući da Komisija, u slučajevima nezakonitih potpora, treba imati pravo pribaviti sve potrebne podatke koji će joj omogućiti da donese odluku te, kada je to potrebno, odmah ponovno uspostavi nenarušeno tržišno natjecanje; budući da je stoga prikladno omogućiti Komisiji da usvoji privremene mjere upućene dotičnoj državi članici; budući da privremene mjere mogu biti u obliku naloga za dostavljanje podataka, naloga za obustavu djelovanja i naloga za uspostavu prethodnog stanja; budući da Komisiji mora biti omogućeno da u slučaju nepridržavanja naloga za dostavljanje podataka donese odluku na temelju raspoloživih podataka, a da u slučaju nepridržavanja naloga za obustavu djelovanja i naloga za uspostavu prethodnog stanja predmet uputi izravno Sudu, u skladu s drugim podstavkom članka 93., stavka 2. Ugovora.
- (13) Budući da je potrebno u slučaju nezakonitih potpora koje nisu u skladu s načelima zajedničkog tržišta, ponovno uspostaviti djelotvorno tržišno natjecanje; budući da je u tu svrhu potrebno da se bez odgađanja izvrši povrat potpore, uključujući kamate; budući da je prikladno da se povrat sredstava potpore izvrši u skladu s postupcima utvrđenim nacionalnim pravom; budući da primjena tih postupaka ne smije onemogućiti neposredno i stvarno izvršenje odluke Komisije, te tako otežati ponovnu uspostavu djelotvornog tržišnog natjecanja; budući da zbog postizanja tog cilja države članice moraju poduzeti sve potrebne mjere kojima se osigurava djelotvornost odluke Komisije.
- (14) Budući da je zbog pravne sigurnosti prikladno utvrditi rok zastare od 10 godina u vezi sa slučajevima nezakonitih potpora, po isteku kojeg se više ne može naložiti povrat iznosa potpore.
- (15) Budući da zloraba potpore može proizvesti učinke na funkcioniranje unutarnjeg tržišta koji su slični učincima nezakonite potpore te stoga treba podlijegati sličnim postupcima; budući da, za razliku od nezakonite potpore, potpora koja je moguće bila zlorabljena predstavlja potporu koju je Komisija prethodno odobrila; budući da se stoga Komisija ne smije koristiti nalogom za povrat sredstava potpore u vezi sa zlorabom potpore.
- (16) Budući da je prikladno definirati sve mogućnosti u kojima su treće strane u položaju da trebaju braniti svoje interese u postupcima vezanim uz državne potpore.
- (17) Budući da je u skladu s člankom 93. stavkom 1. Ugovora Komisija dužna, u suradnji s državama članicama, neprestano revidirati sve sustave zatečenih državnih potpora; budući da je u interesu transparentnosti i pravne sigurnosti prikladno odrediti opseg suradnje na temelju tog članka.
- (18) Budući da Komisija treba, kako bi se osigurala sukladnost zatečenih programa potpora s načelima zajedničkog tržišta te u skladu s člankom 93. stavkom 1. Ugovora, predložiti odgovarajuće mjere u slučaju kada zatečeni program potpora nije u skladu ili je prestao biti u skladu s načelima zajedničkog tržišta i pokrenuti postupak predviđen člankom 93. stavkom 2. Ugovora ako dotična država članica odbije provesti predložene mjere.
- (19) Budući da je potrebno, kako bi se Komisiji omogućilo djelotvorno praćenje pridržavanja njezinih odluka i olakšala suradnja između Komisije i država članica s ciljem neprestanog revidiranja svih zatečenih programa potpora u skladu s člankom 93. stavkom 1. Ugovora, uvesti opću obvezu izvješćivanja u vezi sa svim zatečenim programima potpore.
- (20) Budući da Komisija, u slučaju kada ona ima ozbiljne sumnje u pogledu pridržavanja njezinih odluka, treba imati na raspolaganju dodatne instrumente koji joj omogućuju prikupljanje podataka neophodnih za provjeru da li se njezine odluke učinkovito poštuju; budući da se u tu svrhu posjeti radi praćenja stanja na licu mjesta smatraju odgovarajućim i korisnim instrumentom, a posebno u slučajevima u kojima je možda došlo do zlorabe potpore; budući da bi stoga Komisija trebala biti ovlaštena za obavljanje posjeta radi praćenja stanja na licu mjesta i polučiti suradnju od strane nadležnih tijela države članice ako se neki poduzetnik usprotivi takvoj posjeti.

- (21) Budući da je prikladno, u interesu transparentnosti i pravne sigurnosti, upoznavati javnost s odlukama Komisije, uz istodobno pridržavanje načela da su odluke u slučajevima državne potpore upućene dotičnoj državi članici; budući da je stoga prikladno objaviti sve odluke koje bi mogle imati utjecaja na interese zainteresiranih strana, i to u cijelosti ili u sažetom obliku, ili pak staviti na raspolaganje zainteresiranim stranama preslike tih odluka ako iste nisu objavljene ili nisu objavljene u cijelosti; budući da Komisija prilikom upoznavanja javnosti sa svojim odlukama treba poštovati obvezu čuvanja poslovne tajne u skladu s člankom 214. Ugovora.
- (22) Budući da Komisija, u tijesnoj sprezi s državama članicama, treba biti sposobna usvojiti provedbene odredbe kojima se utvrđuju detaljna pravila u vezi s postupcima predviđenim ovom Uredbom; budući da je prikladno, radi osiguravanja suradnje između Komisije i nadležnih tijela država članica, osnovati Savjetodavni odbor za državne potpore od kojeg bi se zatražilo mišljenje prije nego što Komisija usvoji bilo koje odredbe na temelju ove Uredbe,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe:

- (a) „potpora” znači svaka mjera koja ispunjava sve kriterije utvrđene u članku 92. stavku 1. Ugovora;
- (b) „zatečena potpora” znači:
- i. ne dovodeći u pitanje članak 144. i članak 172. Akta o pristupanju Austrije, Finske i Švedske, svaka potpora koja je postojala prije stupanja na snagu Ugovora u odgovarajućim državama članicama, odnosno programi potpore i pojedinačna potpora čija je primjena započela prije, te se nastavila i nakon stupanja Ugovora na snagu;
 - ii. odobrena potpora, to jest, programi potpora i pojedinačna potpora koje je odobrila Komisija ili Vijeće;
 - iii. potpora koja se smatra odobrenom u skladu s člankom 4. stavkom 6. ove Uredbe ili je odobrena prije donošenja ove Uredbe, ali u skladu s tim postupkom;

iv. potpora koja se smatra postojećom potporom u skladu s člankom 15.;

v. potpora koja se smatra zatečenom potporom jer je moguće ustanoviti da u trenutku kada je započela njezina primjena nije predstavljala potporu, ali je kasnije, zbog razvoja zajedničkog tržišta, postala potporom iako ju dotična država članica nije izmijenila. U slučaju kada određene mjere postanu potporom slijedom liberalizacije neke djelatnosti na temelju odredaba prava Zajednice, takve se mjere ne smatraju postojećom potporom nakon datuma utvrđenog za provedbu liberalizacije;

(c) „nova potpora” znači svaka potpora, to jest, programi potpora i pojedinačna potpora koje ne predstavljaju zatečenu potporu, uključujući i izmjene postojećih potpora;

(d) „program potpora” znači svaki akt na temelju kojega se, bez potrebe za donošenjem daljnjih provedbenih mjera, pojedinačne potpore mogu dodjeljivati poduzetnicima određenima u okviru tog akta u općem i apstraktnom smislu, kao i svaki akt na temelju kojega se potpora koja nije povezana s određenim projektom može dodjeljivati jednom ili više poduzetnika tijekom neodređenog vremenskog razdoblja i/ili u neodređenom iznosu;

(e) „pojedinačna potpora” znači potpora koja se ne dodjeljuje na temelju programa potpora i svaka potpora koja podliježe obvezi obavijesti, a dodjeljuje se na temelju programa potpora;

(f) „nezakonita potpora” znači nova potpora čija je primjena u suprotnosti s člankom 93. stavkom 3. Ugovora;

(g) „zlorab potpore” znači potpora koju korisnik rabi u suprotnosti s odlukom donesenom u skladu s člankom 4. stavkom 3. ili člankom 7. stavkom 3. ili 4. ove Uredbe;

(h) „zainteresirana strana” znači svaka država članica i svaka osoba, poduzetnik ili udruženje poduzetnika na čije bi interese mogla utjecati dodjela neke potpore, a posebno korisnik potpore, konkurentski poduzetnici i trgovinske udruge.

POGLAVLJE II.

POSTUPAK U VEZI S PRIJAVLJENOM POTPOROM

Članak 2.

Prijava nove potpore

1. Osim ako je drukčije predviđeno uredbama donesenim u skladu s člankom 94. Ugovora ili drugim relevantnim odredbama istog, predmetna država članica Komisiju pravodobno

obavješćuje o svim svojim planovima za dodjelu novih potpora. Komisija odmah obavješćuje dotičnu državu članicu o primitku prijave.

2. U svojoj obavijesti predmetna država članica navodi sve potrebne podatke kako bi Komisiji omogućila donošenje odluke u skladu s člankom 4. i člankom 7. (dalje u tekstu: „potpuna prijava”).

Članak 3.

Klauzula o mirovanju

Potpura koja podliježe obvezi prijave u skladu s člankom 2. stavkom 1., ne smije stupiti na snagu prije nego što Komisija donese, ili se smatra da je donijela, odluku kojom se odobrava ta potpora.

Članak 4.

Prethodno ispitivanje prijave i odluka Komisije

1. Komisija ispituje prijavu neposredno odmah nakon njezina primitka. Ne dovodeći u pitanje članak 8., Komisija donosi odluku u skladu sa stavcima 2., 3. ili 4. ovog članka.

2. U slučaju kada slijedom prethodnog ispitivanja Komisija ustanovi da prijavljena mjera ne predstavlja potporu, takav nalaz bilježi u obliku odluke.

3. U slučaju kada Komisija, nakon prethodnog ispitivanja ustanovi da ne postoje nikakve sumnje u pogledu sukladnosti prijavljene mjere s načelima zajedničkog tržišta u onoj mjeri u kojoj je to obuhvaćeno člankom 92. stavkom 1. Ugovora, ona donosi odluku kojom se utvrđuje da je predmetna mjera u skladu s načelima zajedničkog tržišta (dalje u tekstu „odluka o neospornosti”). U takvoj se odluci točno navodi koja je iznimka primijenjena u skladu s Ugovorom.

4. U slučaju kada Komisija, nakon prethodnog ispitivanja Komisija ustanovi da postoje sumnje u pogledu sukladnosti prijavljene mjere s načelima zajedničkog tržišta, Komisija donosi odluku o pokretanju postupka u skladu s člankom 93. stavkom 2. Ugovora (dalje u tekstu: „odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka”).

5. Odluke iz stavaka 2., 3. i 4. donose se u roku od dva mjeseca. Spomenuti rok počinje dan nakon primitka potpune prijave. Prijava se smatra potpunom ako u roku od dva mjeseca od njezinog primitka, odnosno od primitka bilo kakvih dodatnih zatraženih podataka, Komisija ne zatraži nikakve

daljnje podatke. Rok se može produljiti uz obostranu suglasnost Komisije i dotične države članice. Ako je to potrebno, Komisija može odrediti kraće rokove.

6. U slučaju kada Komisija ne donese odluku u skladu sa stavcima 2., 3. ili 4. u roku koji je utvrđen u stavku 5. ovog članka, smatra se da je Komisija odobrila potporu. Nakon toga, dotična država članica može pristupiti provedbi predmetnih mjera nakon što o tome unaprijed obavijesti Komisiju, osim ako potonja u roku od 15 dana od primitka spomenute obavijesti ne donese odluku u skladu s ovim člankom.

Članak 5.

Zahtjev za dostavljanje podataka

1. U slučaju kada Komisija smatra da podaci koje je dotična država članica dostavila u vezi s prijavljenom mjerom u skladu s člankom 2. nisu cjeloviti, zahtijeva sve potrebne dodatne informacije. U slučaju kada država članica odgovori na takav zahtjev, Komisija istu obavješćuje o primitku njezinog odgovora.

2. U slučaju kada dotična država članica ne dostavi tražene podatke u roku koji je Komisija propisala ili ako dostavi nepotpune podatke, Komisija joj šalje podsjetnik uz odobravanje odgovarajućeg dodatnog roka u kojem joj se predmetni podaci moraju dostaviti.

3. U slučaju kada zatraženi podaci nisu dostavljeni u propisanom roku, prijava se smatra povučenom, osim ako prije isteka tog roka isti nije produljen uz obostranu suglasnost Komisije i dotične državne članice ili ako prije njegovog isteka dotična država članica, putem primjereno obrazložene izjave, ne izvijesti Komisiju kako smatra da je prijava potpuna jer zatraženi dodatni podaci nisu dostupni ili su već dostavljeni. U tom slučaju, rok predviđen člankom 4. stavkom 5. počinje dan nakon primitka spomenute izjave. Ako se obavijest smatra povučenom, Komisija o tome obavješćuje državu članicu.

Članak 6.

Formalni istražni postupak

1. Odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka sadrži sažeti prikaz svih bitnih činjeničnih i pravnih pitanja, obuhvaća prethodnu ocjenu predložene mjere koju je Komisija obavila kako bi utvrdila predstavlja li ona potporu te navodi moguće sumnje u pogledu njezine sukladnosti s načelima zajedničkog tržišta. Odlukom se od dotične države članice i od drugih zainteresiranih strana zahtijeva da u propisanom roku, koji u uobičajenim okolnostima ne smije biti dulji od mjesec dana, iznesu primjedbe. U valjano utemeljenim slučajevima Komisija može produljiti propisani rok.

2. Zaprmljene se primjedbe prosleđuju dotičnoj državi članici. Ako neka zainteresirana strana tako zahtijeva zbog potencijalne štete, dotičnoj državi članici uskraćuju se podaci o njezinom identitetu. Na pristigle primjedbe dotična država članica može odgovoriti u propisanom roku koji u pravilu ne smije biti dulji od mjesec dana. U valjano utemeljenim slučajevima, Komisija može produljiti propisani rok.

Članak 7.

Odluke Komisije o okončanju formalnog istražnog postupka

1. Ne dovodeći u pitanje članak 8., formalni istražni postupak se okončava odlukom kako je predviđeno stavcima 2. do 5. ovog članka.

2. U slučaju kada Komisija ustanovi da, gdje je to primjereno nakon izmjene od strane dotične države članice, prijavljena mjera ne predstavlja potporu, Komisija takav nalaz bilježi u obliku odluke.

3. U slučaju kada Komisija ustanovi da, gdje je to primjereno nakon izmjene od strane dotične države članice, su sumnje u pogledu sukladnosti prijavljene mjere s načelima zajedničkog tržišta otklonjene, Komisija donosi odluku kojom se utvrđuje da je predmetna potpora u skladu s načelima zajedničkog tržišta (dalje u tekstu: „pozitivna odluka”). U toj se odluci navodi koja je iznimka iz Ugovora primijenjena.

4. Komisija pozitivnoj odluci može priložiti uvjete pod kojima se neka potpora može smatrati sukladnom s načelima zajedničkog tržišta te može utvrditi obveze kako bi omogućila praćenje poštovanja donesene odluke (dalje u tekstu „uvjetna odluka”).

5. U slučaju kada Komisija ustanovi da prijavljena potpora nije u skladu s načelima zajedničkog tržišta, donosi odluku o neprimjeni predmetne potpore (dalje u tekstu „negativna odluka”).

6. Odluke koje se donose u skladu sa stavcima 2., 3., 4. i 5. ovog članka moraju se donijeti čim se otklone sumnje iz članka 4. stavka 4. Komisija čini sve što je u njezinoj moći kako bi odluku usvojila u roku od 18 mjeseci od pokretanja postupka. Ovaj se rok može produljiti uz obostranu suglasnost Komisije i dotične države članice.

7. Po isteku roka iz stavka 6. ovog članka, i ako to zatraži dotična država članica, Komisija u roku od dva mjeseca donosi

odluku na temelju podataka koji su joj dostupni. U slučaju kada dostavljeni podaci nisu dostatni da bi se ustanovila sukladnost, Komisija, gdje je to potrebno, donosi negativnu odluku.

Članak 8.

Povlačenje prijave

1. Dotična država članica može pravovremeno povući prijavu iz članka 2. prije nego što Komisija donese odluku u skladu s člankom 4. ili 7.

2. U slučajevima u kojima je Komisija već pokrenula formalni istražni postupak, ona ga i okončava.

Članak 9.

Opoziv odluke

Komisija može opozvati odluku donesenu u skladu s člankom 4. stavcima 2. ili 3., ili člankom 7. stavcima 2., 3. i 4., nakon što je dotičnoj državi članici pružila priliku za iznošenje svojih primjedbi, a u slučaju kada se odluka temeljila na netočnim podacima dostavljenim tijekom postupka koji su bili presudnim čimbenikom u donošenju odluke. Prije opoziva prethodne i donošenja nove odluke, Komisija je dužna pokrenuti formalni istražni postupak u skladu s člankom 4. stavkom 4. U tom slučaju članci 6., 7. i 10., članak 11. stavak 1., članci 13., 14. i 15. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

POGLAVLJE III.

POSTUPAK U VEZI S NEZAKONITOM POTPOROM

Članak 10.

Ispitivanje, zahtjev za dostavljanje podataka i nalog za dostavljanje podataka

1. U slučaju kada Komisija raspolaze podacima koji se, bez obzira na njihov izvor, odnose na navodnu nezakonitu potporu, ona ih je bez odlaganja dužna ispitati.

2. Prema potrebi, Komisija zahtijeva podatke od dotične države članice. U tom slučaju, članak 2. stavak 2. i članak 5. stavci 1. i 2. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

3. U slučaju kada unatoč požurnici na temelju članka 5. stavka 2. dotična država članica ne dostavi zatražene podatke u roku koji je propisala Komisija ili ako dostavi nepotpune podatke, Komisija donosi odluku kojom se zahtijeva dostavljanje podataka (dalje u tekstu „nalog za dostavljanje podataka”). U toj se odluci točno navode traženi podaci i propisuje se odgovarajući rok u kojem se isti moraju dostaviti.

Članak 11.

Nalog za obustavu ili privremeni povrat iznosa potpore

1. Nakon što dotičnoj državi članici pruži priliku za podnošenje svojih primjedbi, Komisija može usvojiti odluku kojom se od države članice zahtijeva suspenzija svake nezakonite potpore sve dok Komisija ne donese odluku o sukladnosti predmetne potpore s načelima zajedničkog tržišta (dalje u tekstu „nalog za obustavu“).

2. Nakon što dotičnoj državi članici pruži priliku za podnošenje svojih primjedbi, Komisija može usvojiti odluku kojom se od države članice zahtijeva privremeni povrat sredstava potpore sve dok Komisija ne donese odluku o sukladnosti predmetne potpore s načelima zajedničkog tržišta (dalje u tekstu „nalog za povrat“), ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

— u skladu s uvriježenom praksom, ne postoje sumnje u pogledu činjenice da dotična mjera predstavlja potporu,

i

— postoji potreba za hitnim djelovanjem,

i

— prisutna je ozbiljna opasnost od nanošenja znatne i neopravljive štete nekom konkurentu.

Povrat se izvršava u skladu s postupkom iz članka 14. stavaka 2. i 3. Po stvarnom povratu iznosa potpore, Komisija donosi odluku u rokovima koji se primjenjuju u odnosu na prijavljene potpore.

Komisija može ovlastiti državu članicu da uz povrat sredstava potpore osigura i plaćanje potpore za sanaciju u korist dotičnog poduzetnika.

Odredbe ovog stavka primjenjuju se samo na nezakonitu potporu provedenu nakon stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 12.

Nepridržavanje odluke o nalogu

Ako država članica ne izvrši nalog za obustavu ili povrat potpore, Komisija, u okviru ispitivanja suštine predmeta na temelju raspoloživih podataka, ima pravo izravno uputiti predmet Sudu Europskih zajednica te zatražiti izjavu da predmetno nepridržavanje predstavlja kršenje Ugovora.

Članak 13.

Odluke Komisije

1. Ispitivanje mogućih slučajeva nezakonite potpore dovodi do donošenja odluke u skladu s člankom 4. stavcima 2., 3. ili 4.

U slučaju donošenja odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, postupak se okončava donošenjem odluke u skladu s člankom 7. Ako država članica ne postupi prema nalogu za dostavljanje podataka, ta se odluka donosi na temelju raspoloživih podataka.

2. U slučajevima moguće nezakonite potpore i ne dovodeći u pitanje članak 11. stavak 2., Komisija nije obvezana rokom utvrđenim u članku 4. stavku 5., i članku 7. stavcima 6. i 7.

3. Članak 9. primjenjuje se *mutatis mutandis*.

Članak 14.

Povrat potpore

1. U slučaju kada se u slučajevima nezakonite potpore donesu negativne odluke, Komisija donosi odluku kojom se od dotične države članice zahtijeva da poduzme sve potrebne mjere kako bi od korisnika povukla sredstva potpore (dalje u tekstu „odluka o povratu potpore“). Komisija ne smije zahtijevati povrat sredstava potpore ako bi to bilo u suprotnosti s općim načelima prava Zajednice.

2. Iznos potpore koji se treba povratiti u skladu s odlukom o povlačenju uključuje i kamatu po odgovarajućoj stopi koju odredi Komisija. Kamata se naplaćuje počevši od dana kada je nezakonita potpora stavljena na raspolaganje korisniku do dana povrata njezinog iznosa.

3. Ne dovodeći u pitanje bilo koju odluku Suda Europskih zajednica donesenu u skladu s člankom 185. Ugovora, povrat potpore izvršava se bez odgađanja i u skladu s postupcima predviđenim nacionalnim pravom dotične države članice, pod uvjetom da isti omogućavaju neposredno i stvarno izvršenje odluke Komisije. U tu svrhu i u slučaju pokretanja postupka pred domaćim sudom, dotična država članica poduzima sve neophodne korake koji joj stoje na raspolaganju u okviru njezinog pravnog sustava, uključujući i privremene mjere, i ne dovodeći pri tom u pitanje pravo Zajednice.

Članak 15.

Rok zastare

1. Ovlasti Komisije u vezi s povratom potpore podliježu roku zastare od deset godina.

2. Rok zastare počinje danom kada je nezakonita potpora dodijeljena korisniku, bilo kao pojedinačna potpora ili u okviru programa potpora. Rok zastare se prekida bilo kojom radnjom koju Komisija ili neka država članica, djelujući na zahtjev Komisije, poduzme u vezi s nezakonitom potporom.

Nakon svakog prekida, rok zastare se počinje računati iznova. Rok zastare se obustavlja sve dok se o odluci Komisije vodi postupak pred Sudom Europskih zajednica.

3. Svaka potpora u vezi s kojom je istekao rok zastare smatra se zatečenom potporom.

POGLAVLJE IV.

POSTUPAK U VEZI ZLOPORABE POTPORE

Članak 16.

Zloporaba potpore

Ne dovodeći u pitanje odredbe iz članka 23., u slučaju zloporabe potpore Komisija može pokrenuti formalni istražni postupak u skladu s člankom 4. stavkom 4. U tom slučaju članci 6., 7., 9. i 10., članak 11. stavak 1., članci 12., 13., 14. i 15. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

POGLAVLJE V.

POSTUPAK U VEZI SA ZATEČENIM PROGRAMIMA POTPORA

Članak 17.

Suradnja u skladu s člankom 93. stavkom 1. Ugovora

1. Komisija od dotične države članice dobiva sve potrebne podatke kako bi u suradnji s istom preispitala zatečene programe potpora u skladu s člankom 93., stavkom 1. Ugovora.

2. U slučaju kada Komisija smatra da određeni zatečeni program potpora nije u skladu ili je prestao biti u skladu s načelima zajedničkog tržišta, ista dotičnu državu članicu obavješćuje o svom preliminarnom stajalištu i pruža joj priliku da u roku od mjesec dana dostavi svoje primjedbe. U valjano utemeljenim slučajevima Komisija može produljiti ovaj rok.

Članak 18.

Prijedlog odgovarajućih mjera

U slučaju kada u svjetlu podataka koje joj je država članica dostavila u skladu s člankom 17. Komisija zaključi da zatečeni program potpora nije u skladu ili je prestao biti u skladu s načelima zajedničkog tržišta, ista izdaje preporuku u kojoj se dotičnoj državi članici predlažu odgovarajuće mjere. U preporuci je moguće posebno predložiti:

(a) znatnu izmjenu sustava potpora;

ili

(b) uvođenje postupovnih uvjeta;

ili

(c) stavljanje izvan snage programa potpora.

Članak 19.

Pravne posljedice prijedloga za poduzimanje odgovarajućih mjera

1. U slučaju kada dotična država članica prihvati predložene mjere i o tome obavijesti Komisiju, potomnja je taj zaključak dužna evidentirati i o tome obavijestiti državu članicu. Svojim prihvaćanjem država članica se obvezuje na provođenje odgovarajućih mjera.

2. U slučaju kada dotična država članica ne prihvati predložene mjere, a Komisija, nakon što je razmotrila obrazloženje dotične države članice, još uvijek smatra da su te mjere neophodne, Komisija pokreće postupak u skladu s člankom 4. stavkom 4. U tom slučaju članci 6., 7. i 9. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

POGLAVLJE VI.

ZAINTERESIRANE STRANE

Članak 20.

Prava zainteresiranih strana

1. Nakon što Komisija donese odluku o pokretanju formalnog istražnog postupka, svaka zainteresirana strana može dostaviti primjedbe u skladu s člankom 6. Svakoj zainteresiranoj strani koja je dostavila takve primjedbe, kao i svakom korisniku pojedinačne potpore, dostavlja se primjerak odluke koju je Komisija donijela u skladu s člankom 7.

2. Svaka zainteresirana strana može obavijestiti Komisiju o svakom navodnom slučaju nezakonite potpore te o svakom navodnom slučaju zloporabe potpore. U slučaju kada Komisija na temelju podataka kojima raspolaže smatra da postoji dovoljna osnova za zauzimanje stajališta o predmetnom slučaju, ista o tome obavješćuje zainteresiranu stranu. U slučaju kada Komisija donese odluku o slučaju na koji se odnose dostavljeni podaci, ista je dužna dostaviti primjerak te odluke zainteresiranoj strani.

3. Svakoj se zainteresiranoj strani na njezin zahtjev dostavlja primjerak svake odluke donesene u skladu s člankom 4. i 7., člankom 10. stavkom 3. i člankom 11.

POGLAVLJE VII.

PRAĆENJE

Članak 21.

Godišnja izvješća

1. Države članice podnose Komisiji godišnja izvješća o svim zatečenim programima potpora u vezi s kojima nisu utvrđene nikakve posebne obveze izvješćivanja na temelju uvjetne odluke donesene u skladu s člankom 7. stavkom 4.

2. U slučaju kada dotična država članica, unatoč podsjetniku, ne podnese godišnje izvješće, Komisija može postupiti u skladu s člankom 18. vezano uz predmetni program potpora.

Članak 22.

Praćenje na licu mjesta

1. U slučaju kada Komisija ima ozbiljne sumnje u pogledu pridržavanja odluka o neospornosti, pozitivnih odluka ili uvjetnih odluka donesenih u vezi s pojedinačnom potporom, dotična država članica, nakon što joj je pružena prilika za dostavljanje primjedbi, omogućuje Komisiji obavljanje posjeta radi praćenja stanja na licu mjesta.

2. Radi provjere pridržavanja predmetne odluke, dužnosnici Komisije ovlašteni su:

- (a) stupiti u sve prostorije i na sva zemljišta dotičnog poduzetnika;
- (b) zatražiti usmena objašnjenja na licu mjesta;
- (c) ispitati knjige i drugu poslovnu evidenciju te uzeti ili zahtijevati preslike.

Ako je to potrebno, Komisiji mogu pomoći i neovisni stručnjaci.

3. Komisija obavješćuje dotičnu državu članicu pravodobno i u pisanom obliku o svojoj namjeri obavljanja posjete radi praćenja stanja na licu mjesta, kao i o identitetu ovlaštenih dužnosnika i stručnjaka. Ako država članica ima valjano utemeljene prigovore u pogledu Komisijinog izbora stručnjaka, stručnjaci se imenuju u dogovoru s državom članicom. Dužnosnici Komisije i stručnjaci ovlašteni za praćenje stanja na licu mjesta predočavaju pismeno ovlaštenje u kojem se točno navodi predmet i svrha posjete.

4. Pri obavljanju posjeta radi praćenja stanja mogu biti nazočni i dužnosnici koje ovlasti država članica na čijem se području posjet obavlja.

5. Komisija državi članici dostavlja primjerak svakog izvješća sastavljenog slijedom posjeta obavljenog s ciljem praćenja stanja.

6. U slučaju da se neki poduzetnik protivi obavljanju posjeta koji je Komisija s ciljem praćenja stanja naložila putem odluke u skladu s ovim člankom, dotična država članica dužnosnicima i stručnjacima koje je Komisija ovlastila pruža svu neophodnu pomoć kako bi im omogućila obavljanje posjeta radi praćenja stanja. U tu svrhu, države članice nakon savjetovanja s Komisijom poduzimaju sve potrebne mjere u roku od osamnaest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 23.

Nepridržavanje odluka i presuda

1. U slučaju kada se dotična država članica ne pridržava uvjetne ili negativne odluke, a posebno u slučajevima iz članka 14., Komisija može izravno uputiti predmet Sudu Europskih zajednica u skladu s člankom 93. stavkom 2. Ugovora.

2. Ako Komisija smatra da dotična država članica nije ispoštovala presudu Suda Europskih zajednica, ista, u vezi s dotičnim predmetom, može postupiti u skladu s člankom 171. Ugovora.

POGLAVLJE VIII.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 24.

Čuvanje poslovne tajne

Komisija i države članice, njihovi dužnosnici i drugi službenici uključujući i neovisne stručnjake koje je imenovala Komisija, ne smiju otkrivati podatke do kojih su došli putem primjene ove Uredbe, a koji su obuhvaćeni obvezom čuvanja poslovne tajne.

Članak 25.

Adresat odluka

Odluke donesene u skladu s odredbama poglavlja II., III., IV., V. i VII. upućuju se dotičnoj državi članici. Komisija ih dotičnoj državi članici upućuje bez odlaganja te joj pruža mogućnost da naznači koji su podaci, prema njezinom mišljenju, obuhvaćeni obvezom čuvanja poslovne tajne.

Članak 26.

Objavljivanje odluka

1. Komisija u *Službenom listu Europskih zajednica* objavljuje kratku obavijest o odlukama koje je donijela u skladu s člankom 4. stavkom 2. i 3. i člankom 18., a u vezi s člankom 19. stavkom 1. Kratka obavijest sadrži navod da se primjerak predmetne odluke može dobiti u inačici ili inačicama na izvornom jeziku.
2. Komisija u *Službenom listu Europskih zajednica* objavljuje odluke koje je donijela u skladu s člankom 4. stavkom 4., i to u inačici na njihovom izvornom jeziku. U *Službenom listu* koji se objavljuje na jeziku različitom od izvornog jezika odluke, inačica odluke na izvornom jeziku popraćena je smislenim sažetkom na jeziku dotičnog *Službenog lista*.
3. Komisija u *Službenom listu Europskih zajednica* objavljuje odluke koje je donijela u skladu s člankom 7.
4. U slučajevima u kojima se primjenjuje članak 4. stavak 6. ili članak 8. stavak 2., u *Službenom listu Europskih zajednica* objavljuje se kratka obavijest.
5. Vijeće može jednoglasno odlučiti da se odluke donesene u skladu s trećim podstavkom članka 93. stavka 2. Ugovora objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 27.

Provedbene odredbe

Komisija je, djelujući u skladu s postupkom utvrđenim u članku 29., ovlaštena usvajati provedbene odredbe u vezi s oblikom, sadržajem i drugim pojedinostima prijave, zatim u vezi s oblikom, sadržajem i drugim pojedinostima godišnjih izvješća, kao i u vezi s pojedinostima rokova i njihovog određivanja te kamatne stope iz članka 14. stavka 2.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. ožujka 1999.

Članak 28.

Savjetodavni odbor za državne potpore

Uspostavlja se Savjetodavni odbor za državne potpore (dalje u tekstu „Odbor“). Odbor je sastavljen od predstavnika država članica, a njime predsjedava predstavnik Komisije.

Članak 29.

Savjetovanje s Odborom

1. Komisija se dužna savjetovati s Odborom prije usvajanja bilo koje provedbene odredbe u skladu s člankom 27.
2. Savjetovanje s Odborom obavlja se prilikom sastanka koji saziva Komisija. Nacrti i dokumenti koje valja ispitati dostavljaju se u prilogu obavijesti o sazivanju sastanka. Sastanak se održava u roku od najmanje dva mjeseca nakon slanja obavijesti o njegovom sazivanju. U hitnim slučajevima, ovaj rok može biti i kraći.
3. Predstavnik Komisije podnosi Odboru nacrt mjera koje valja poduzeti. Odbor iznosi svoje mišljenje o nacrtu u roku koji u skladu s hitnošću predmeta odredi predsjedatelj, a prema potrebi i putem glasanja.
4. Mišljenje se unosi u zapisnik; pored toga, svaka država članica ima pravo zatražiti da se u zapisnik unese i njezino stajalište. Odbor može dati preporuku da se to mišljenje objavi u *Službenom listu Europskih zajednica*.
5. Komisija uzima u najvećoj mogućoj mjeri u obzir mišljenje Odbora. Ona ga izvješćuje o načinu na koji je njegovo mišljenje uzela u obzir.

Članak 30.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Za Vijeće
Predsjednik
G. VERHEUGEN